

ХРОНІКА

XXII Міжнародний конгрес з історії науки “Глобалізація та різноманітність: дифузія наукових та технічних знань в історії”

24—30 липня 2005 р. в Пекіні (Китай) відбувся XXII Міжнародний конгрес “Глобалізація та різноманітність: дифузія наукових і технічних знань в історії”, організований Китайським товариством істориків науки і техніки та Інститутом історії природознавства Китайської академії наук. Директор цього інституту, професор Ліу Дун, був президентом Оргкомітету конгресу. Слід зазначити, що переважна більшість попередніх конгресів (16 з 21) проходила в Європі (зокрема один в Москві) і тільки 5 — за її межами (по одному в Ізраїлі, Японії, Мексиці та два у США).

XXI століття характеризується перш за все глобалізацією економіки та швидкою еволюцією науки і техніки. Поставши віч-на-віч з можливостями та складнощами, обумовленими цими змінами, різні регіони, країни, народи повинні приймати важливі рішення в залежності від їх власного досвіду та специфічного культурного контексту. При прийнятті таких рішень істотну роль відіграє розуміння історії.

По суті глобалізація є основною тенденцією світового розвитку, а різноманітність, з іншого боку, має істотне значення для соціального розвитку. Приймаючи процес глобалізації з оптимізмом, не слід ігнорувати існування культурних відмінностей і традицій, що обумовлюють різноманітність культур: адже

світ тільки збагачується завдяки цьому. Різні традиції повинні співіснувати, доповнюючи одна одну і тим самим — загальнолюдську цивілізацію. Недооцінка або ігнорування власних традицій — згубний шлях для кожної країни.

Відповідно до означеної теми — “Глобалізація та різноманітність” — тематика конгресу була сфокусована навколо процесів дифузії науки і техніки в різні культури в минулому, а також навколо питань їх впливу на сучасний світ та на майбутній прогрес людської цивілізації. Конгрес мав специфічну програму, призначену привернути увагу преси та наукової спільноти. Вона включала пленарні лекції, публічні лекції з історії науки, симпозиуми та секційні засідання.

З 36 наукових секцій, включених в програму конгресу, можна назвати такі: “Людина і наукове суспільство”, “Сучасні науки про життя”, “Медицина і суспільство”, “Міжнародний науковий обмін”, “Еволюція викладання та популяризації”, “Жінки в науці і техніці”, “Давня космологія” та ін.

До програми увійшли також 62 симпозиуми, зокрема: “Історія науки в Інтернеті: нові можливості та нові ускладнення”, “Історія техніки — Китай та Захід”, “Історія науки і техніки за підручниками із загальної історії середнього та вищого рівня освіти”, “Жінки-науковці у створенні

нових дисциплін”, “Історія міжнародного наукового співробітництва”, “Історія генетики, молекулярної біології та суміжних наук”.

Зважаючи на те, що в 2005 році відмічається 100 років з дня важливих відкриттів А.Ейнштейна, що привели до наукової революції ХХ століття, йому була присвячена одна з пленарних лекцій, яку прочитав лауреат Нобелівської премії з фізики професор Чен Нінг Янг. Під час конгресу відбулось також відкриття виставки, присвяченої Всесвітньому року фізики, основною тематикою якої були життя і творчість А.Ейнштейна.

Для участі в конгресі подали заявки більше 1000 науковців з 57 країн світу. Від України були присутні доктори історичних наук С.П.Руда й О.Ф.Коновець (Київ) та доктор мед. наук К.К.Васильєв (Суми). Офіційними мовами конгресу були англійська та французька, але приймалися матеріали, написані іншими мовами, зокрема арабською, китайською, німецькою, італійською, російською та іспанською.

До уваги учасників була запропонована широка культурна програма, куди входили екскурсії в музеї, театри, парки, відвідування старого міста та Великої китайської стіни. Теплий дружній прийом, безхмарна погода створювали сприятливу атмосферу для ознайомлення з давньою культурою та сучасними технологіями однієї із своєрідних країн світу.

На Загальній асамблеї Відділення історії науки було обрано виконавчий комітет на наступні чотири роки (2005—2009), до якого увійшли:

Рональд Намберс (США) — президент.

Ліу Дун (Китай) — 1-й віце-президент.

Фабіо Бевілакка (Італія) — 2-й віце-президент.

Єфтіміос Ніколаїдіс (Греція) — генеральний секретар.

Ева Вамос (Угорщина) — асистент генерального секретаря.

Іда Стаміус (Нідерланди) — скарбник.

Леслі Кормак (Канада) — асесор.

Убіратан д'Амброзіо (Бразилія) — асесор.

Абдул Хафіз Хіллімі (Єгипет) — асесор.

Мічіо Яно (Японія) — асесор.

Катрін Йамі (Франція) — асесор.

Олексій Постніков (Росія) — асесор.

На заключному засіданні було оголошено, що наступний, ХХІІІ Міжнародний конгрес з історії науки відбуватиметься в Будапешті (Угорщина) в 2009 р. У резолюції ХХІІ конгресу, одноголосно ухваленій присутніми, зазначалося:

“Ми, представники істориків науки всіх країн і регіонів, звертаємося до політичних лідерів всього світу з пропозицією щодо використання нашого досвіду в галузі дифузії знань і закликаємо їх, а також все суспільство:

- усвідомити значення міжнародної наукової кооперації;
- визнати важливість наукових досліджень в кожній галузі, особливо з історії науки і техніки;
- приділити увагу дослідженню і збереженню регіональної культурної і наукової спадщини;
- сприяти інтернаціональному обміну скарбами людських знань;
- посилити зв'язки між природознавцями та гуманітаріями для сумісної боротьби за краще майбутнє людства”.

С.П.Руда